

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în istoria modernă universală

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babes Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie modernă, arhivistică și etnologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	ARHEOLOGIE
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în istoria modernă universală				Codul disciplinei		HLR1301			
2.2. Titularul activităților de curs			Prof. Sorin Mitu								
2.3. Titularul activităților de seminar			Lect. Lucian Turcu								
2.4. Anul de studiu		I	2.5. Semestrul		I	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	6	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	84	din care: 3.5. curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					6
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				91	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Proiector pentru prezentări power-point
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Proiector pentru prezentări power-point

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/ esențiale	- Înțelegerea evoluției istorică a societății umane în epoca modernizării - Cunoașterea geografiei politice a epocii studiate - Capacitatea de a analiza istoria modernă în contextul economic, social și cultural Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii, a cunoștințelor de specialitate
Competențe transversale	- Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Introducere în istoria modernă universală, secolele XVII, XVIII, XIX
7.2 Obiectivele specifice	- însușirea informației elementare cu privire la istoria universală în perioada 1600-1918 - cunoașterea bibliografiei de bază referitoare la acest subiect, a izvoarelor și a instrumentelor de lucru aferente (sinteze, lexicoane, monografii, lucrări de specialitate, culegeri de texte, atlase) - formarea de abilități de comunicare, scrisă și orală, prin elaborarea și susținerea unor lucrări scrise și referate pe teme de istorie modernă universală

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Periodizarea, bibliografia și izvoarele epocii moderne. Europa modernă	Prelegere, exerciții	
Specificul epocii moderne. Europa și procesul de modernizare	Prelegere, exerciții	
Coloniile engleze din America de Nord	Prelegere, exerciții	
Războiul de Independență al coloniilor engleze din America de Nord	Prelegere, exerciții	
Statele Unite în prima jumătate a secolului al XIX-lea	Prelegere, exerciții	
Statele Unite de la Războiul de Secesiune la 1918	Prelegere, exerciții	
Lumea arabă: generalități	Prelegere, exerciții	
Lumea arabă și cucerirea otomană	Prelegere, exerciții	
Examen parțial: Europa: 1600-1815 (Sorin Mitu, <i>Introducere în istoria Europei moderne</i> , cap. 1-12); Coloniile engleze din America de Nord și Statele Unite ale Americii până la 1918 (prelegerile de la curs despre America de Nord)	Prelegere, exerciții	
Marocul în epoca modernă	Prelegere, exerciții	
Irakul în epoca modernă	Prelegere, exerciții	
Egiptul în secolele XVI-XVIII	Prelegere, exerciții	

Bibliografie

- Sorin Mitu, *Introducere în istoria Europei moderne (secolele XVII, XVIII, XIX)*, Cluj, Presa Universitară Clujeană, 2000.
- idem, *Istoria Asiei moderne*, Buc., Corint, 2003.
- Fernand Braudel, *Structurile cotidianului: posibilul și imposibilul*, vol. I-II, Buc., Meridiane, 1984.
- idem, *Jocurile schimbului*, vol. I-II, Buc., Meridiane, 1985.

5. idem, *Timpul lumii*, vol. I-II, Buc., Meridiane, 1989.
 6. Alexis de Tocqueville, *Despre democrație în America*, vol. I-II, Buc., Humanitas, 1995
 7. François Furet, *Reflecții asupra Revoluției Franceze*, Buc., Humanitas, 1992.
 8. Philippe Ariès, Georges Duby (coord.), *Istoria vieții private*, Buc., Meridiane, 1995-1997, vol. V-VI: *De la Renaștere la Epoca Luminilor*; vol. VII-VIII: *De la Revoluția franceză la primul război mondial*.
 9. Vyvyan Brendon, *Primul Război Mondial. 1914-1918*, Buc., ALL, 2003.
 10. René Rémond, *Istoria Statelor Unite ale Americii*, Buc., Corint, 1999.
- (pot fi consultate la BCU Cluj și în alte biblioteci publice)

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Nașterea modernității și evoluția civilizației occidentale	Dezbateri	
Structuri economice și evoluții demografice în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea	Dezbateri	
Aliniamentele gândirii politice moderne în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. De la Hobbes la Rousseau	Dezbateri	
Religie și societate în secolul al XVIII-lea	Dezbateri	
Arta și cultura în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea	Dezbateri	
Viața privată în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea	Dezbateri	
Examen parțial din subiectele discutate în prima parte a semestrului și din lecturile obligatorii	Dezbateri	
Economie și societate în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea	Dezbateri	
Ideologia politică în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea: liberalism, conservatorism, socialism	Dezbateri	
Construcția identităților naționale moderne și geneza biopoliticii	Dezbateri	
Modernitatea și imperiul: cazul imperiului britanic	Dezbateri	
Arta și cultura europeană în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea: romantism, realism, impresionism, expresionism	Dezbateri	
Viața privată și viața cotidiană în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea	Dezbateri	
Examen parțial din subiectele discutate în a doua parte a semestrului și din lecturile obligatorii	Verificarea cunoștințelor	

Bibliografie seminar:

Informații privind accesibilitatea lucrărilor din bibliografie:

Toate titlurile din bibliografie sunt disponibile la BCU/Biblioteca de Istorie Modernă în format print/digitizat. La Biblioteca de Istorie Modernă studenții sunt invitați să consulte *Caietul de texte pentru seminarul de Istorie Modernă Universală* (2 vol.)

Lecturi obligatorii:

1. Fernand Braudel, *Dinamica capitalismului*, București, 2002.
2. Bill Bryson, *Acasă. O istorie a vieții private*, Iași, 2017.
- Niall Ferguson, *Imperiul. Cum a creat Marea Britanie lumea modernă*, Iași, 2018.

Nașterea modernității și evoluția civilizației occidentale

1. Adrian Marino, *Modern, modernism, modernitate*, București, 1969, p. 9-35.
2. Pierre Chaunu, *Civilizația Europei clasice*, vol. II, București, 1989, p. 94-144.
3. Paul Hazard, *Criza conștiinței europene*, București, 1973, p. 309-323 sau Pierre Chaunu, *Civilizația Europei clasice*, vol. II, București, p. 240-266.
4. Yuval Noah Harari, *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii*, Iași, 2017, p. 211-233.
5. Niall Ferguson, *Civilizația. Vestul și restul*, Iași, 2017, p. 75-85.

Structuri economice și evoluții demografice în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea

1. Fernand Braudel, *Dinamica capitalismului*, București, 2002.
2. Massimo Livi Bacci, *Populația în istoria Europei*, Iași, 2003, p. 109-149 sau
- René Remond, *Introduction à l'histoire de notre temps, I. L'Ancien Régime et la Révolution, 1750-1815*, Paris, 1974,

p. 33-45.

3. Yuval Noah Harari, *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii*, Iași, 2017, p. 234-258.

4. Niall Ferguson, *Imperiul. Cum a creat Marea Britanie lumea modernă*, Iași, 2018, p. 33-65.

Aliniamentele gândirii politice moderne în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. De la Hobbes la Rousseau

1. Evelyne Pisier (coord.), *Istoria ideilor politice*, Timișoara, 2000, p. 48-53, 56-66, 71-77.

2. Pierre Manent, *Istoria intelectuală a liberalismului: zece lecții*, București, 1992, p. 41-124.

3. Jean Touchard, *Histoire des idées politiques*, Paris, 1975-1978, tome I, p. 371-378; tome II, p. 392-405, 421-431 sau

Pascal Ory (dir.), *Nouvelle histoire des idées politiques*, Paris, 1987, p. 40-50, 94-105, 108-123 (*Caiet de seminar I. Secolele XVII-XVIII*).

4. Alan Macfarlane, *Montesquieu and the making of the Modern World*, Amazon, 2013 (*Caiet de seminar I. Secolele XVII-XVIII*).

Surse istorice: textele aferente seminarului din *Caiet de seminar I. Secolele XVII-XVIII*.

Religie și societate în secolul al XVIII-lea

1. Jean-Michel Besnier (coord.), *Conceptele umanității - o istorie a ideilor*, București, 1996, p. 90-118.

2. René Rémond, *Religie și societate în Europa. Secularizarea în secolele XIX și XX (1780-2000)*, Iași, 2003, p. 39-61.

3. Paul Hazard, *Gândirea europeană în secolul al XVIII-lea: de la Montesquieu la Lessing*, București, 1981, p. 49-76, 112-127.

4. Malcom Crook (ed.), *Revolutionary France 1788-1880*, Oxford, 2002, p. 65-72 (*Caiet de seminar I. Secolele XVII-XVIII*).

5. Mona Ozouf, *La fête révolutionnaire 1789-1799*, Paris, 1976, p. 317-340.

Surse istorice:

a. Constituția civilă a clerului (1790):

https://fr.wikisource.org/wiki/Constitution_civile_du_clerg%C3%A9_du_12_juillet_1790 (FR, complet)

<https://history.hanover.edu/texts/civilcon.html> (EN, selecție)

b. Concordatul din 1801:

http://www.napoleon.org/fr/salle_lecture/articles/files/Concordat_18011.asp (FR, complet)

<http://www.concordatwatch.eu/kb-1496.834> (EN, complet)

Arta și cultura în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea

1. Alexandru Ciorănescu, *Barocul sau descoperirea dramei*, București, 1980, p. 6-10.

2. George Oprescu, *Manual de istoria artei*, vol. II, București, 1986, p. 11-64, 249-254.

3. Pierre Chaunu, *Civilizația Europei clasice*, vol. II, București, 1989, p. 145-168.

4. Idem, *Civilizația Europei în secolul luminilor*, vol. II, București, 1986, p. 67-176 sau

Philip M. Soergel (ed.), *Arts & Humanities Through the Eras. The Age of the Baroque and the Enlightenment*, Detroit etc., 2005, p. 11-56 (*Caiet de seminar I. Secolele XVII-XVIII*).

Resurse vizuale: a se vedea *Îndrumător pentru accesarea resurselor vizuale digitale de istoria artei*.

Viața privată în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea

1. Philippe Ariès, Georges Duby (coord.), *Istoria vieții private*, București, 1994-1997, vol. V, p. 5-24, 48-64; vol. VI, p. 126-131, 238-259.

2. Bill Bryson, *Acasă. O istorie a vieții private*, Iași, 2017, p. 114-128, 318-326.

3. Georges Mongrédien, *Viața de toate zilele în vremea lui Ludovic al XIV-lea*, București, 1972, p. 150-176 sau

Robert Darnton, *Marele masacru al pisicii și alte episoade din istoria culturală a Franței*, Iași, 2000, p. 71-97.

4. Rosario Villari (coord.), *Omul baroc*, Iași, 2000, p. 331-350.

5. Michel Vovelle, *Omul luminilor*, Iași, 2000, p. 287-311.

Economie și societate în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea

1. Fernand Braudel, *Gramatica civilizațiilor*, vol. II, București, 1994, p. 72-88 sau

Jean-Alain Lesourd, Claude Gérard, *Nouvelle histoire économique. Tome I: Le XIXe siècle*, Paris, 1982, p. 20-33, 71-85, 227-258.

2. Yuval Noah Harari, *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii*, Iași, 2017, p. 282-292.

3. Niall Ferguson, *Civilizația. Vestul și restul*, Iași, 2017, p. 191-217, 243-250.

4. Eric Hobsbawm, *Era Imperiului 1875-1914*, București, 2002, p. 49-77, 247-280.

Ideologia politică în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea: liberalism, conservatorism, socialism

1. Évelyne Pisier (coord.), *Istoria ideilor politice*, Timișoara, 2000, p. 106-115.

2. Pierre Manent, *Istoria intelectuală a liberalismului: zece lecții*, București, 1992, p. 130-176.

3. René Rémond, *Introduction à l'histoire de notre temps, 2: Le XIXe siècle 1815-1914*, Paris, 1974, p. 23-33.

4. Aurel Pițurcă, *Doctrină politică - liberalismul și conservatorismul*, Craiova, 1997, p. 153-191 sau

Robert Nisbet, *Conservatorismul*, București – Londra, 1998, p. 19-44, 72-102.

5. Geoff Eley, *Forging Democracy. The History of the Left in Europe*, Oxford, 2002, p. 27-46 (*Caiet de seminar II. Secolele XIX-XX*);

Surse istorice: textele aferente seminarului din *Caiet de seminar II. Secolele XIX-XX*.

Construcția identităților naționale moderne și geneza biopoliticii

1. Benedict Anderson, *Comunități imaginate. Reflecții asupra originii și răspândirii naționalismului*, București, 2000, p. 7-13.

2. Hagen Schulze, *Stat și națiune în istoria Europei*, Iași, 2003, p. 191-255.

3. Anne-Marie Thiesse, *Crearea identităților naționale în Europa. Secolele XVIII-XIX*, Iași, 2000, p. 49-59.

4. Guy Hermet, *Istoria națiunilor și a naționalismului în Europa*, Iași, 1997, p. 141-161.

5. Évelyne Pisier (coord.), *Istoria ideilor politice*, Timișoara, 2000, p. 259-272, 298-315 sau

5. Marius Turda, *Eugenism și modernitate. Națiune, rasă și biopolitică în Europa*, Iași, 2014, p. 23-47, 57-68.

Surse istorice: textele aferente seminarului din *Caiet de seminar II. Secolele XIX-XX*.

Modernitatea și imperiul: cazul imperiului britanic

1. Niall Ferguson, *Imperiul. Cum a creat Marea Britanie lumea modernă*, Iași, 2018, p. 65-250.

Arta și cultura europeană în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea: romantism, realism, impresionism, expresionism

1. Alexandru Balaci et al., *Romantismul românesc și romantismul european*, București, 1970, p. 19-34, 61-67.

2. Marin Popa (coord.), *Realismul*, vol. I, București, 1969, p. 5-29, 148-161, 193.

3. George Oprescu, *Manual de istoria artei. Realismul, impresionismul*, București, 1986, p. 10-25, 142-147, 218-245.

4. James Retallack (ed.), *Imperial Germany 1871-1918*, Oxford, 2008, p. 106-126 (*Caiet de seminar II. Secolele XIX-XX*).

Viața privată și viața cotidiană în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea

1. Philippe Ariés, Georges Duby (coord.), *Istoria vieții private*, București, 1994-1997, vol. VII, p. 43-71, 236-257; vol. VIII, p. 5-45.

2. Bill Bryson, *Acasă. O istorie a vieții private*, Iași, 2017, p. 62-76, 95-113, 255-272, 327-339.

Îndrumător pentru accesarea resurselor vizuale digitale de istoria artei (seminariile V și XI)

1. Imagini

Muzeul virtual „Web Gallery of Art” (<https://www.wga.hu/index1.html>) conține lucrări semnate de numeroși artiști reprezentativi pentru fiecare dintre curente studiate la seminar. Încurajăm explorarea acestui muzeu virtual, care oferă posibilitatea selecției operelor în funcție de artist și perioadă (paginile Artists, respective Search), fundal muzical în consonanță cu epoca (pagina Music), glosar de termeni de specialitate (pagina Glosar), tururi organizate cronologic și tematic (pagina Tours) alături de alte funcționalități asociate.

2. Resurse multimedia

Resursele video de mai jos sunt complementare bibliografiei de seminar, oferind o perspectivă sintetică și interactivă asupra principalelor curente artistice ale epocii moderne, realizate de artiști contemporani:

Baroc

<https://www.youtube.com/watch?v=CUOMENNS0EI&list=PLXVuKomahjzdNOrden8thb8HWbvJZK71w&index=6>

Clasicism

<https://www.youtube.com/watch?v=aR86ja-RcSA&list=PLXVuKomahjzdNOrden8thb8HWbvJZK71w&index=11>

Romantism

<https://www.youtube.com/watch?v=agK-qvtb6Mc&list=PLXVuKomahjzdNOrden8thb8HWbvJZK71w>

Realism

<https://www.youtube.com/watch?v=cump0Nxteb4>

Naturalism

https://www.youtube.com/watch?v=VkS_lvfdxhI

Impresionism

<https://www.youtube.com/watch?v=kuOonogw-TM&list=PLXVuKomahjzdNOrden8thb8HWbvJZK71w&index=4>

Expresionism

https://www.youtube.com/watch?v=jRllx5dXO_M

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile au fost selectate în concordanță cu principalele lucrări din domeniu, apărute în țară și în străinătate.
- Disciplina contribuie la formarea teoretică și practică a studenților într-un domeniu de bază al istoriei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Dobândirea cunoștințelor specifice disciplinei și capacitatea de prezentare a lor sub formă scrisă.	Lucrare finală scrisă.	60%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de rezolvare a sarcinilor de lucru.	Evaluarea temelor de lucru.	40%
10.6 Standard minim de performanță			
• Obținerea notei 5 în urma evaluării lucrării scrise și a temelor de lucru, conform ponderilor de mai sus.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

		
---	--	--